

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan svoje, izvzemki nedelje in praznike.
 Inzerati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 40 vin., za uradne razglase 60 vin., za poslano in reklame 1 K. — Pri naročilu nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, prillično. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 84—	celoletno	K 95—
polletno	„ 42—	polletno	„ 50—
3 mesečno	„ 21—	3 mesečno	„ 26—
1 „	„ 7—	1 „	„ 9—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vredno po nakaznici. Na samo pismena naročila brez poslatve denarje se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane. Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Naše premoženje v Avstriji.

Pariz, 3. julija 1919.

I.

Kakor se vidi iz nekaterih poročil, katera je prejela zadnji čas naša pariška delegacija na mirovni konferenci iz domovine, polastilo se je zadnji čas našega občinstva vznemirjenje vsled našega premoženja, ki se nahaja v Avstriji, zlasti na Dunaju.

Vzroki temu so različni. Pred vsem stroge mere, ki jih je napravila Avstrija napram lastnikom kakoršnega koli premoženja v svojo bodočo obremenitve s premoženjskim davkom, ki naj bi se naložil tako avstrijskim kakor tudi tujim lastnikom. Ta davki imajo segati do 80% premoženja in toraj pomenja za lastnika konfiskacijo skoraj celega imetja. Daljša bojazen je imela za vzrok dejstvo, da obstoja skoro vse naše premoženje v Avstriji (okoli 1.300 milijonov kron) v tirjavah in da bi bilo vsled tega to imetje izgubljeno v slučaju, da preteči gospodarski polom v Avstriji postane resnica. Ta bojazen je bila tem bolj utemeljena, ker naše interesirano občinstvo ni imelo informacij o tem, kaj se je v tem oziru storilo zanje na mirovni konferenci.

Priznati je, da so imeli naši maloštevilni ekonomski eksperti na mirovni konferenci dela več nego čez glavo in da jim ni ostajalo časa, da informirajo občinstvo. Pa tudi če bi časa imeli, bi moglo biti predčasno informiranje samo v škodo in bi bile izpremembe, ki so se od časa do časa izvršile tekem tozadevnih pogajanj, mogle naše občinstvo samo izbežati.

Tudi danes sicer ta vprašanja še niso vsa definitivno rešena, ali vendar imajo odločbe že precej jasno obliko, tako da mislim, da danes informacija javnosti more biti samo koristna.

Pred vsem je bila mirovna konferenca mnenja, da se na novo osvobodene državljanke zavezniških držav nanašajo vse one splošne odredbe, ki se tičejo vseh drugih zavezniških podaničkov.

V smislu teh odločb se Avstrija zavezuje, da dvigne oziroma zaustavi vse izredne vojne mere in vse dispozične mere (nadzorstvo, prisilna uprava, sekvester, rubež, uporaba, prodaja, likvidacija, anulacija sredstevnih papirjev itd.), ki jih je preduzela z ozirom na sovražno premoženje, ako likvidacija še ni končana. Vse to premoženje bo vrnjeno opravičenem, ki bodo postali zopet njegovi neomejeni lastniki.

Prostobine ali davki na premoženje (iz kapitala), ki jih je Avstrija že naložila ali pa jih še bo naložila po 1. novembru 1918 na to premoženje, se bodo opravičenem vrnilo zajedno z restitucijo premoženja samega.

Avstrija se zavezuje, da bo vpostavila vse to premoženje v oni pravni stan, v katerem se je nahajalo premoženje avstrijskih podaničkov na podlagi zakonov, ki so veljali pred vojsko in da ne bo podvržla tega premoženja nobeni meri, ki bi se tikala lastnine same (konfiskaciji), in ki bi se ne tikala zajedno tudi premoženja Avstrijcev samih. V slučaju sekvestracije imetja (tičočega se tako Avstrijcev samih kakor i tujcev), pa se Avstrija zavezuje, da da interesiranec primerno odškodnino.

Ako so podaniči zavezniških držav radi izrednih vojnih mer utrpeli na svojem premoženju v Avstriji kako škodo, ki je Avstrija dolžna plačati odškodnino, ki jo bo določilo mešano mednarodno razsodišče. Za to odškodnino garantira vse avstrijsko premoženje, ki se nahaja na ozemlju interesirane zavezniške države.

Ako je bila likvidacija že dokončana, je ta sicer veljavna, ali Avstrija je dolžna napraviti vse potrebne korake, da more postaviti interesirance, ki je podaniči zavezniške države, zopet v prvotni pravni stan in je dolžna v to svrhu odškodovati vse one, ki bi vsled vpostavitve v prvotni stan

utrpeli kako škodo. Vendar imajo pravico, zahtevati vrnitev predmeta in natura samo podaniči onih zavezniških držav, v katerih se zakoni, zapovedujoči občo likvidacijo sovražnega premoženja pred podpisom premirja še niso izvrševali. Med te države spadamo tudi mi. Podaniči drugih držav (n. pr. Angleške) imajo samo pravico zahtevati odškodnino v denarju, ali tako, s katero bo dotični interesirane sam zadovoljen.

Glede plačevanja denarnih tirjav je v posebnem poglavju določeno, da ima vsaka zavezniška država pravico zahtevati, da Avstrija v svrhu tega plačevanja vpostavi posebni urad za verifikacijo in kompenzacijo tirjav.

V tem uradu bo koncentrirano vse priznavanje tirjav, vsi spori radi teh tirjav in tudi plačevanje teh tirjav. Privatno, direktno izplačevanje bo prepovedano, ravno tako uveljavljanje tirjav pred navadnimi sodišči. Za spore bo pristojno posebno mednarodno razsodišče, ki bo odločevalo v eni sami inštanci definitivno. Glavni princip tega urada je, da država sama n. pr. (Avstrija) vzame v svoje roke iztirjavanje in izplačevanje tirjav sovražnih podaničkov (n. pr. Jugoslovancev) in vsled tega tudi poroke za iztirjivost vseh onih tirjav napram svojim lastnim podaničkom, ki niso bile neiztirjive že pred vojno. Avstriji toraj ne bodo plačali direktno našim upnikom, ampak avstrijskemu uradu za verifikacijo in kompenzacijo, avstrijski urad bo vsak mesec obračunal z našim, ki bo dotične svote izplačal našim upnikom. Istim potom bodo plačevali tudi naši dolžniki avstrijskim upnikom. Izrečno je pripomniti, da se bodo potom tega urada plačevale samo tirjavte iz dobe pred vojno, oz. pri nas iz dobe pred 1. novembrom 1918. Vse druge, poznejše tirjavte se bodo plačevale i dalje normalnim potom.

Daljša splošna določba, ki je deloma v najožji zvezi s predpisi o uradih za verifikacijo in kompenzacijo, določa, da vse avstrijsko premoženje, ki se nahaja na ozemlju kake zavezniške države, garantira za premoženje podaničkov dotične zavezniške države, ki se nahaja v Avstriji.

Načrt banke za izdavanje bankovcev.

Pred par dnevi se je izdelal v ministrstvu v Beogradu zakonski načrt za novo banko, ki bo imela pravico tiskati in izdajati jugoslovska nške bankovce. Obeta se nam torej banka, ki bo imela iste posele, iste dolžnosti in iste pravice, kakor v bivši Avstriji avstro-ogrska banka.

Vsako, kdor se le količkaj spozna v poslovanju emisijske banke, osebito banke, ki bo imela nalogo, da bo uredila zamotano valutno vprašanje ter nalogo, regulirati naš denarni trg, mora reči, da je zakonski načrt, kakor ga je napravilo ministrstvo, popolnoma nesprejemljiv. Preobširno bi bilo, ako bi hoteli sedaj vse velike napeke tega načrta primerno kritizirati. Naj zadostujejo samo nekatere točke.

Glasom tega načrta bi imela banka pravico, da določi v sporazumu z vladno regulacijo, po kateri naj se zamenja avstrijske krone z novim denarjem našega kraljevstva. Narodno predstavništvo naj bi se odreklo pravici, da samo določi, koliko naj izgubi naše prebivalstvo vsled avstrijske krone. Poznamo, kaj razumeva gosp. minister Ničič pod »regulacijo« naša valute. Do sedaj ni napravil še ničesar, da bi uprnil naše kraje pred uvozom velikih množin avstrijskih kron iz Avstrije in Ogrske. Finančno ministrstvo deluje s svojo pasivnostjo na to, da izgubi avstrijska krona svojo veljavo, da izgubi naše prebivalstvo velik del svojega premoženja. In sedaj naj bi izročili usodo avstrijske krone, to je še precešen del svojega premoženja gospodu ministru Ničiču, ki je dosedaj uničeval vrednost

avstrijske krone. Nikdar ne smejo naši poslanci dovoliti, da bi se dala vladi pravica, da ona določi razmerje, po katerem se bo zamenjala avstrijska krona. To pravico si mora pridržati Narodno predstavništvo samo. Težko breme čaka naš narod radi ničvredne avstrijske krone, ravno raditega na je neobhodno potrebno, da se to vprašanje resno premisli, da se vpoštevajo vse posledice, ki bi jih imela ena ali druga odločitev. Nikakor ne gre, da se reši to vprašanje na tak diletantski način, kakor svoj čas ono zloglasno »Ničičevo žigosanje«.

Za sedaj naj zadostuje. Povemo pa naj, da je predloženi načrt o Narodni banki poln težkih pogrškov, ki bi imeli za celo gospodarstvo, za bogatstvo in revnega težke posledice. Ta načrt je tak, da bo uničil ne le avstrijsko krono, ampak tudi nov jugoslovanski denar in minister zahteva, naj mu damo kot garancijo vse državne razdojve, ki bi šli, čez nekaj let, ako se sprejme ta načrt, na dražbo.

Prof. — UROB:

Ruski boljševizem.

V. Solstvo.

Vzgoja mladine v zveste sodruge boljševske komune je samoumevno več kot samo programna točka; poleg skrbi za rdečo gardo in komunalizacijo premoženja je to glavna naloga smotrenega boljševizma. Na kak način skuša rešiti država to nalogo? Sovjetska vlada posveča svojo skrb v enaki meri vzgojiteljem in gojencem, z obema faktorjema postopa popolnoma enako samo da imajo gojenci nekaj več pravic kot njihovi učitelji. Med učenci in učitelji naj ne obstoja samo prijateljsko razmerje, marveč vsi naj se čutijo tovariše. Učenci niso mogli tega izpočetka popolnoma razumeti. Ko je ravnatelj nekakega moskovskega gimnazija natančneje razjašnjeval svojim učencem dotični odlok naučnega oddelka sovjetske vlade (oddelk narodnega obrazovanja sovjeta rabočih, krestjanskih i soldatskih deputatov), vprašal je učence, ali so ga tudi razumeli. Vse je molčalo, oglašil se je samo eden, ki je bil radi svojega hudega jezika že večkrat kaznovan: »Tovariš direktor, ali smem izstopiti?« (Tovariš direktor, mogu li vyiti?) Mejtsem so dobili učitelji konec maja 1918 naznanilo, da ostanjejo v službi samo še do 1. septembra. Kdor izmed njih hoče prositi nameščenja na kateremkoli zavodu v prihodnjem šolskem letu, naj predloži naučnemu oddelku prošnjo z navedbo svojega delovanja v občekoristnih združbah; dalje naj navede, katerim znanstvenim, gospodarskim in družabnim društvom pripada, pri katerih novinah in časnikih sodeluje, naj našteje svoja dela in natančno izjavi svoje politične prepričanje. Prosilci se vpišejo v kandidatsko listo, ki se javno razpeloži. V to listo se vpišejo tudi osebe brez kake pedagoške, da, celo brez akademske izobrazbe, v kolikor bi se javile. Avgusta 1918. bi se bile imele vršiti volitve in sicer v kolegiju, sestavljenem takole: od osemnajstih članov imenuje centralni sovjetski svet šest okrajnih sovjat (torej dvanaest boljševikov), dva zastopnika s pravico glasovanja odpošlje svet učencev, dva svet staršev in istotako dva zastopnika skupno učitelstvo dotičnega volilnega okraja. Učenci štirih višjih razredov izvolijo po 2 do 4 razredne zastopnike, ki volijo skupno dva zastopnika šole. Šolski zastopniki vseh šol v volilnem okraju volijo potem iz svoje srede dva zastopnika v volilno komisijo. Enako se sestavljajo roditeljski komiteji na ljudskih, meščanskih in srednjih šolah. Zveza roditeljskih komitejev voli nato svoja zastopnika. Organizacija ruskega učitelstva je seveda mnogo starejša kot gorj imenovane zveze. Za časa volitev pa so imele v rokah brezpogojno vodstvo učiteljskih krogov tri strokovne organizacije, od katerih je zopet prva v naslednjem navedenih skupin po vplivu in uspehih daleč nadkriljevala ostali dve. Te tri zveze so: Strokovna zveza nameščencev v upravnih, vzgojevalni in učni službi na

srednjih šolah (professionalnij sojuz službaških po administrativnoj učebno vospitatelnoj časti v praviteljstvennih srednjih učebnih zavedenjah). Druga Zveza nosi smiselno namesto »državne srednje šole« v svojem sicer doslovno enakem poznamenovanju besede »privatne srednje šole«; tretja skupina se imenuje: »Zveza učnega osebja na ljudskih in meščanskih šolah«. Ta slednja Zveza je po svoji tendenci socialno - revolucionarna (nekoljko zapadnoevropska kmečka stranka). Zveza učiteljev privatnih srednjih šol pripoznava v gotovih vprašanih oblast boljševske vlade, nasprotno pa odločno obsoja delovanje boljševikov Zveza državnih srednješolskih nameščencev; peča se pa izključno samo z vprašanji šolske politike.

Te tri zveze so torej sklenile skupen nastop ob volitvah: vsem članom se je naložilo, da morajo vlagati prošnje samo po predsedniku učiteljskega sveta (in ne po šolskem vodji, ki je bil do konca šolskega leta 1917/18 večinoma še prejšnji zaupnik stare reakcionarne vlade) ali pa po predsedništvu strokovne organizacije, kateri pripadajo. Te prošnje naj bi bile vse kolikor mogoče enakoglasne in naj bi ničesar drugega ne vsebovale kakor izjavo: »Podpisani je bil v skupni seji učiteljskega zbora in roditeljskega komiteja... šole izvoljen učiteljem za prihodnje šolsko leto v predmetu... in se izjavlja pripravljen sprejeti to službo. Njegovi dokumenti ležijo v uradni pisarni.« Učiteljem, ki bi se ne hoteli vkloniti temu sklepu, se je grozilo z izobčenjem. Le malokateri si je upal vložiti prošnjo kot prepričan boljševik s priporočilom vplivnih policijskih uradnikov itd. Med tem je stopila naučna uprava v stik s sovjetji učencev, ki so dobili nalogo, podati karakteristiko svojih učiteljev s stališča boljševske zanesljivosti; žal, da so se dobili nekateri mladi gospodiči, toda niti ena mlada dama, ki so prevzeli to nalogo z vsvo gorečnostjo. Šef naučne uprave tega dejstva ne le da ni zanikal, namreč ga je v vznešenem govoru še posebno hvalil. Pri tej priliki naj omenim še eno Zvezo, katere delovanje predstavlja naravnost kontrolo celotnega delovanja učnega osebja; to je Zveza »nižjih nameščencev« (nižjih službaških); poprej bi se ji bilo reklo »služabnikov« (služitelej), torej vrtarjev, hišnih postrežnic, slug, kuharjev itd. V gospodarskem komiteju ima ta zveza zastopstvo v razmerju 3:2, to se pravi, komite obstoji iz petero članov, med temi trije šolski slugi in dva zastopnika učitelstva (!). Predsednik te zveze nižjih nameščencev mora podati najmanj enkrat v tednu sovjetskimi oblastim politično poročilo. Moglo bi se torej misliti, da je sovjetska vlada pač dovolj poučena o zmoglostih in sposobnostih svojih učiteljskih kandidatov. Vlada sama pa je bila konec leta 1918. drugačnih nazorov. Povabila je v uradnim listom učiteljske zaupnike na intimen razgovor. Učiteljske zveze so nato določile, da je razumeti v besedi »zaupnik« vsak odposlanec (t. j. zastopnik šole) učiteljske Zveze. Točno ob napovedani uri je torej došlo na »intimni« razgovor okoli 400 odposlancev. Malo začuden je izjavil šef (načelnik) naučnega oddelka, da nikakor ni slutil, da ima učitelstvo toliko zaupnikov, da pa porabi priliko in sporoči zboru svoje nazore o »nalogah šole, dolžnostih ljudskega vzgojitelja itd. Komaj je »tovariš« to storil, porabili so priliko tudi številni došli zaupniki in izrazili tudi svoje mnenje o dolžnostih naučne oblasti. Vprašali so juridično naobrazženega gospoda, ali je moralno opravičeno in formalno dovoljeno vzgojati gojenje v službi špionaze in porabljati slugo kot policijske špiceljne. Zgovorni sodrug je menil, da je bil v to primoran, kajti učiteljem v obče ne bi bilo zaupati, država pa mora vedeti, kakega političnega naziranja so njegovi nameščenci v šolski stroki. Ne da bi se bil hotel odreči nadaljnemu sodelovanju učencev in šolskih slug, je

celo predlagal učiteljem, naj vsakdo izmed njih brez strahu s stališča boljševiških državnih interesov kolikor mogoče objektivno popisje svoje tovariše po poklicu in vpošlje popis, podpisan ali nepodpisan, komisarjatu. K besedi se javi mlad privatni docent, polbog učitelstva in stavi protivprašanje: »Sodrug, če bi bil kdo izmed mojih kolegov sledil sličnemu pozivu caristične vlade, bi bil seveda več nego sam bojkotiran. Kako pa bi bili vi, sodrug, imenovali tak poziv caristične vlade? Mnenja smo, da je vohunstvo in ovajanje pod vsako okolnostjo sramoten posel.« Sodrug meni, da se ne sme posplošjevati: kar bi bilo pod caristično vlado hudodelstvo, zamore postati, vporabljeno v interesu boljševizma, docela zaslužno. Vlada in podložni se tudi takrat niso mogli razumeti.

Učiteljske volitve so pričele. Prvega dne ni bilo izvoljenih do 90% kandidatov. Zastopniki učitelstva so vstopili naslednjega dne v obstrukcijo, tako da se volitve tega dne niso mogle dovršiti. Tedaj je nastopila daljša pavza in potem — so bili izvoljeni vsi. Tako je imela končno država veliko listo učiteljskih kandidatov.

Med šolskimi počitnicami leta 1918. je bila sklenjena vlada reformo šolstva, vsled katere bi imela veljati kot norma skupna vzgoja obeh spolov na vseh šolskih stopnjah. Brezplačnost pouka od otroškega vrta pa do univerze. Odprava vsakterih izpitov (sprejemnih, ponavljalnih, končnih). Otroški vrtec, ljudska in meščanska šola tvorijo prvo šolsko stopnjo. Višja gimnazija drugo, univerza in tehniška visoka šola tretjo. Šolska obveznost se razteza tudi na drugo šolsko stopnjo, t. j. obisk višje gimnazije je obližaten. Vsakdo, ki je šestnajst let star, sme obiskati visoko šolo. Ako nima zadostne predzobrazbe, se morajo visokošolski učitelji pečati z njim še posebej v prostem času.

Da bi se stari vpliv učitelstva na gojenje izločil in tudi tukaj izbrisala vsaka tradicija, da bi se izvedla skupna vzgoja obeh spolov radikalno in brzo, določa novi šolski red, da odloči po ena deška in dekliska šola s približno enakim številom učencev, v katerem šolskem poslopu naj se postavijo skupni prostori za nižje in v katerem višji razredi za dečke in deklice. Dalje ne smejo biti več kot tri učne osebe stare šole kolegi na eni in isti novi šoli.

V ljudski in meščanski šoli naj bi imel ves pouk v rokah en sam učitelj, — le posameznaj predmet bi se smeli zaupati drugi, oziroma tretji učni moči. V višji gimnaziji naj se istotako naloži čimveč učnih ur enemu učitelju. Učni teksti naj se po možnosti opustijo. Nasprotno pa naj se vporabljajo učna sredstva v vseh urah čim največ.

Ob sprejemu učenca naj izpolnijo starši vprašalno pošto, katere glavne točke so zopet — strankarska pripadnost, politične zasluge, premoženjske razmere i. p. Po konfesiji in narodnosti se ne sme vpraševati.

Ker pa v boljševiški državi danes ni dovolj šol, ki bi sprejele vse šoloobvezne otroke, se sprejema najprej proletarska deca. Za meščanske otroke in otroke elementov, ki so sumljivi protirevolucionarci, v boljševiških šolah ni prostora.

Pouk je brezplačen. To država pa vendar ne ovira, da ne bi zahtevala od premožnejših staršev prav energično — na posodo zneskov za vzdrževanje šole.

V tej najprostejši vseh šol se uč doraščajoča mladina ljubimkanja, lenuhanja in kdo mi pove, česa vsega še?

Spominjajte se zaklada „Slov. sokolske zveze“.

Učenec ali učenka

se sprejme v trgovino z rožami. Poizve se v posredovalnici za službe, Terezija Novotny, Ljubljana, Dunajska cesta št. 14.

Autobuskaroserija

s 16 sedeži, skoro nova, predvojni produkt, večelegantno opremljena — na prodaj. Ponudbe na upravo kopališča Krapinske toplice (Hravska). 6760

Proda se

150 hektolitrov finega belega in rdečega dolenskega vina let 1918 ter 5 hektolitrov bele in rdeče starine l. 1917 po zmerni ceni. Naslov pri upravnistvu »Slovenskega Naroda«. 6756

Dva strugarja in več ključavničarjev

išče »Kranjska trnina željezne i bravarske robe u Kamniku«. 6902

Sanatorij „Mirni dom“

je spet odprt in sprejema bolnike vseh vrst, kakor tudi okrepčanja potrebne. Zdravljenje, tudi izvrstna hrana pri zmernih cenah. Pojasnila daje lastnik in vodja dr. Fran Čeh, pošta Gornja Kunguta pri Mariboru. 6491

Lepe lončene salonske peči

se prodajo ali pa zamenjajo za primerne železne. Vpraša se pri krajnem šolskem svetu v Stari vasi pri Bizeljskem. 6842

Iščem

dve devojke, i to eno kuharico in eno sobarico. Plača po dogovoru. Nastop lahko takoj. Dr. Záravko Kovačević, Slatina (Slavonija). 6834

Naročite si in berite

- Mube -

kratkočasne zgodbe, spisal Blaž Pohlin Najzabavnejše berilo za samske in po ročene! Cena s poštno K 450. Na roča se v

Narodni knjigarni v Ljubljani.

Kupim železne barele nove ali pa v dobrem stanju po najvišjih cenah, kakor tudi večjo množino fižola. Ponudbe na poštni predal št. 6 Ljubljana. 6815

Kavno zmes prosto, v vrečah ali kokah, kisló zelje kumnov sodih, celí vagon, pralno milo v sodih po 100 kg, jako ceno pošilja ali proda vse skupaj Urban, Žizkov, Husová 45.

Christofov učni zavod v Ljubljani vpisuje celi mesec julij, avgust in september na Miklošičevi cesti 8 in na Domobranski cesti 7 vsak dan dopolne in popoldne. Pričetek šolskega leta 1. oktobra 1919. 6505

Sobo

elegantno meblvano, z električno lučjo in posebnim vvhodom išče za stalno soliden gospod. Cenjene ponudbe pod »bančni uradnik“ na upravnistvo »Slovenskega Naroda«. 6910

Na prodaj je

večja množina jesenovega, akacijevega, češnjevega in orehovega lesa, kakih 200 posekanih smrek in približno dva vagona smrekovega lubja. Izve se pri zadrugi »Lastni dom“ v Celju. 6790

Žensko zdravilišče

toplice Dob. na pri Celju poprej »Neuhaus“

Maj - oktober.

Sprejemem kontoristinjo

zmožno knjigovodstva, slovenske in nemške korespondence in strojepisja. Prosiše, ki so izučene v mešani trgovini, imajo prednost. Plača po dogovoru, stanovanje in hrana v hiši. — And. Eisbacher, Laško. 6901

Štedilnikov

Večja množina solidno in lično izgotov v več velikostih za vzidanje se dobi pri Franc Ravberju, ključavničarju v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 6. Prevezemaj se vsa ključavničarska in konstrukcijska dela in popravila rolet za skladišča v hitro in ceno izvršitev. 6785

Trgovsko opravó v dobrem stanju ku-fakturno in špecerijsko trgovino. Istotam se sprejme trg. učenc; že trgovine nekoliko vajej ima prednost. Ponudbe pod »Trgovska opravó in učenec/6721“ na upravnistvo »Slov. Naroda“. 6721

v najem se išče

gostina (restavracija) v Ljubljani ali Zagrebu ali v bližini teh dveh mest. Ponudbe pod »Gostilna“ na upravo »Slovenskega Naroda«. 6894

Pisalni stroj,

dobro ohranjen, se kupi. F. Igljč, trgovec, Ljubljana. 6869

Pianino Učenec

lep, črn, Peine (učenec Bösendorferja se radi odpotovanja proda. Poizve se v trgovini Special, Dunajska cesta št. 6. 6890

Išče se bratovsko skladiščni zdravnik

za Hrastnik. Nastop 1. avgusta 1919. Plača po dogovoru. Cenjene ponudbe na bratovsko skladišče v Trbovljah. 6899

Več zidarjev

potrebuje Jaroslav Breuer, stavbenik, Gosposka ulica št. 8. 6839

Rezalni stroj

za papir kupi »Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani. 6858

Kupi se

Wertheimerica in zastori Karamanie. Naslov pove upravnistvo »Slov. Naroda“ 6829

mašinst

ki je ob enem kurjač h parnemu stroju. Ponudbe s spričevalom na Val Scagnetti, parna žaga za drž. kolodvorom v Ljubljani. 6896

Naprodaj sta

2 konja. Eden je dober tekač, elegantne rasti; star je 8 let, visok 155 cm. Drugi je galicijski plemenjak, čisti »Hucule“; star je 5 let, visok 138 cm. Oba sta brez napake, pohlevna, izbornó uvožena ter sposobna za vsako vožnjo in za ježo. Natančnejša pojasnila pri vodstvu podkovske šole in bolnice za živino na Poljanski cesti (nasproti domobranske vojašnice). 6917

„IWEG“

Dunaj (Wien) VII. Lindengasse 4 Internationale Waren Export und Import Ges. m. b. H.

Brezplačno vskladiščenje do odvoza!

Takoj dobavno iz zaloge: univerzalni plugi štajerske kose (prve znamke) klepanja srpi

vozne osi vse orodje za industijo in obrt jeklo za orodje nosilci (traverze) T in U lopate krampi stavbni okovi podkve pocinkane vodne vedrice emajlna posoda vsi elektrotehniški predmeti telefonsko in brzojavno orodje in pritlikline telefonski kabel. 6905

Kupita so

takoj 2 postelji in 2 nočni omari še v dobrem stanju in en šivalni stroj. Ponudbe na Slanjski, Gosposka ulica 3/II. 6899

„Kino Ideal“

v Ljubljani sprejme tri reklamne oglase pri sporedu predstav. Ponudbe je poslati pismeno na vodstvo kino »Ideal“, Ljubljana. 6864

Sprejemem

več stalnih abonentov na brano. Mesečno K 300.— Antonija Burger, gostilničarka, Prisojna ulica št. 5. 6857

Učenec

z dobrim spričevalom ter poštenih staršev se sprejme v trgovino z mešaním blagom Malus & Vehovar, Bizeljsko Brzeice. 6900

Primarij dr. Josip Stojc

ne ordinira do 12. avgusta t. l. Sprejme se. 6882

dober kvartet:

igralec na pianino, 2 gosli in čelo za kavarno v hotelu Tratnik, Ljubljana. 6882

Varilec mila

(Seifensieder) starejša samostojna moč se išče. Ponudbe je poslati na upravo »Slovenskega Naroda“ pod »Varilec 6873“. 6873

VINO

zelo okusno, naravno, cirka 200 hektó-180 hektó belo, 20 rdeče, 6-7 % močno, novo, prodajem takoj radi preseljenja po 640 kron hektó postavno kolodvor v poslanih sodih. Dragutin Ciglar, posjednik, Gornja Stubica, Hrvaško Zagorje Brzojavne ponudbe imajo prednost. 6758

„CROATIA“

zavarovalna zadruga v Zagrebu ustanovljena od mestne občine Zagreba leta 1884.

sprejema v elementarnem in življenskem oddelku

vsakovrstna zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji in najmodernejšimi tarifi.

Zahtevajte prospekte

katere pošilja in daje vsa potrebna pismena in ustmena pojasnila

Glavno zastopstvo za Slovenijo Ljubljana,

Stari trg št. 11. Sprejemamo sposobne potnike in zastopnike, katerim se nudi prilika velikega zaslužka.

POZOR!

Amaterji in fotografi dobe sveže fotografične potrebščine po najnižji dnevni ceni v drogeriji in fotomanufakturi B. Šinkovec, Kranj. 6809

Nekaj rabljenega pohištva,

steklenice in igrače naprodaj. Naslov pove upravnistvo »Sl. Nar.“ 6886

1000 K nagrade

dam tistemu, ki mi preskribo takoj ali za avgust stanovanje, obstoječe iz 3-4 sob, kuhinje in pritliklin. — Več se zve pri J. Repe, Florijanska ulica št. 6, I. nadstropje. 6880

Karbida

: : vsako : : : množino : : najceneje pri J. Klemše 6887

Izvrstna hrvaška vina

na debelo po 6-7 K prodaja 6883

podružnica I. jugoslovske vinarne Viktor Kunštek i drugi k. d. Ljubljana, hotel Tratnik.

Uradnik

z bančno prakso išče službe. Cenjene ponudbe pod »Uradnik št. 10“ na upravnistvo »Slovenskega Naroda“. 6853

Nogavice (Flor)

svilene in volnene za dame razpošilja po zelo nizki ceni protokilirana tvrška Ferdo Sert, Maribor, Koroška 21.

Pristopim kot

kompanjon

k lesni tvrški ali kakli tovarni s kapitalom 10 — 20.000 kron. Trgovsko popolnoma izobražen, z dolgoletno bančno prakso, kjer sem še kot uradnik. Naslove na upravnistvo »Slov. Naroda pod »Sodrug“ 6868

Zdravilišče Gleichenberg na Stajerskem

za vse obolelosti sopil. Popoln zdraviliški obrat, z živili preskrbljeno. Dovoljenje za pripotovanje da deželna vlada v Gradcu, Stajersko. (Priložiti je 10 kron in zdravniško spričevalo. 6479

Slovenska restavracija

TRIGLAV V BEOGRADU

preje zlatna Moruna se nahaja Zeleni venac 11. 6895

„Drava“

lesna trgovska in industrijska družba z o. z. nudi večjo množino vagonov lepih metrskih drva, naložene franko vagon Škofja loka po 14 kron 50 vin. za 100 kg. Oddaja le na vagon. Vprašanja event. naročila se prosí na naslov: »Drava“ Maribor. 6913

Strešno lepenko, lesni katran, lesni cement, strešne lake, premogovni katran, destilirani premogovna katranova smola, Merkantilni solenzati laki, črni in rdeči, vseh vrst kemikalije dobavlja točno in ceno

Chemische Abtl. Alfred Nichtenhauser, Dunaj (Wien), IX. Hahngasse Nr. 33, Telefon VIII 3603. Brzojavi: ENEA Wien. 6904

STROJE za pranje dobavlja tvrška VINKO VABEC, Zalec pri Celju. 6096

Naprodaj

je dobro motorno kolo. Poizve se pri uprav. »Slov. Naroda«. 6854

Službo išče

pridno, poštno dekle, ki zna kuhati, k 2 ali 3 osebam. Tudi gre na manjšo in boljše gostilno kot natakarica. Naslov pove upravnistvo »Slovenskega Naroda«. 6856

Meblovano sobo

še mogoče tudi hrano išče drž. uradnik. Ponudbe pod: »Uradnik 30“ 6893

Štiri sobe

na zelo lepem in zračnem prostoru, lahko tudi s kuhinjo oddam takoj. Cenjene ponudbe na oskrbnistvo Vile Bellevue 115, Bled. 6903

Postelje

po K 60.—, spodnje in vrhne modroce kakor tudi vsakovrstno drugo hišno opravó priporočata Brata Sever, zaloga pohištva in tapetniška delavnica, Ljubljana, Marije Terezije cesta, Kolizej. 6724

Proda se

fina obleka iz pravega bokausnja in lahke enovprežne sani. Poizve se natančno pri Sušteršič Slavku, oskrbniku v Radovljici, Gorenjsko. 6898

Na prodaj je

dobre pol ure od železniške postaje St. Jurj ob Juž. žel. okolu 70 metrskih sežnjev suhih cepjenih bukovič drv ter 400 do 500 bukovič hlodov, vporabnih za industrijska podjetja. — Izve se pri zadrugi »Lastni dom“ v Celju Prešernova ulica 15. 6897

Fino francosko

plašče in cevi priporoča IGN. VOK specialna trgovina živahnih strojev in koles. Ljubljana, Sodna ulica št. 7. 6276

+

Ravnateljstvo Mestnega pogrebnege zavoda javlja, da je njegov marljiv sodelavec, gospod

Fran Grilc

dne 14. t. m. nenadoma preminul. Pogreb bo v torek dne 15. t. m. ob 5. uri popoldne iz Sv. Petra ceste št. 63 na pokopališče k Sv. Križu. Bodi mu ohranjen blag spomin!

V Ljubljani, dne 14. julija 1919.

+

Potrtim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je nam nenadoma preminul naš predobri, blagi stric in svak, gospod

Franc Grilc

vpokojeni stražmojster in uradnik mestnega pogrebnege zavoda. Pogreb bo v torek 15. t. m. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti sv. Petra cesta 65 na pokopališče k Sv. Križu. V Ljubljani, dne 14. julija 1919.

Žalujoči ostali.

+

Tužnim srcem naznanjamo žalostno vest, da je moja ljubljena hčerka oziroma sestrica

Hermina Blinc

poštna aspirantka po mukopolni bolezni v cvetju mladosti 21 let mirno v Gospodu zaspala. Vinica, 11. julija 1919. Franjo Blinc, oče. Zora, Justina, Tilka, sestre. Emil, brat.

Naznanilo.

Slav. občinstvu vljudno naznanjam, da sem svojo znano trgovino s papirnim in galanterijskim blagom v Ljubljani, Mestni trg št. 11, prodal.

Obenem naznanjam, da v kratkem otvorim drugo, novo večje podjetje.

Zahvaljujem se svojim cenj. odjemalcem za dolgoletno mi izkazovano zaupanje in naklonjenost ter upam, da me bodo podpirali tudi pri mojem novem podjetju. Z odličnim spoštovanjem

FR. IGLJČ, trgovec in posestnik v Ljubljani. 6870

Težki žrebci za zasebne voznje.

V porabo žrebcev za zasebne voznje prepusti državna žrebčarna proti odškodnini 32 K za dva žrebca in enega moža voznika. Delavni čas ne sme presegati 3 ure, čas dogona in odgona se ne všteje v ta čas.

Državna žrebčarna na Selu pri Ljubljani. 6891

Javna dražba mrzlokrvnih žrebcev.

Od strani državne žrebčarne na Selu se bo vršila v sredo dne 16. julija 1919 ob 10. uri javna dražba dveh žrebcev belgijske pasme, na jahalnem prostoru poleg plemenilne postaje.

Državna žrebčarna na Selu pri Ljubljani. 6876

Trgovci pozor!

Onim trgovcem, ki imajo za pletenje sposobno prejo, pavolnato ali volneno, splete proti primerni odškodnini nogavice za ženske, moške in deco

DRAGOTIN HRIBAR, tovarna pletenin v Ljubljani.

Sloviti zdravilni vrelci (kopališče)

Krapinske Toplice (Hrvatska)

zdravijo z zanesljivim uspehom vse vrste revmatičnih afekcij mišic in členkov, protin, vse živčne bolezni (ishias, nevralgije, nevralgije, histerije, bolečine v hrbtenici), dalje vse kronične bolezni na ledicah in mehuru, zastrupljenja s kovinami in kožne bolezni. Pri ženskih boleznih vplivajo dobrodejno na neravne pojave v klimakteriju, pri vnetjih maternice ter ekisudatih. **Natančneše informacije in prospekte daje zastoj ravnateljstvo.**

IVAN JAX in sin
Dunajska cesta št. 15, Ljubljana.

Šivalni stroji in stroji za pletenje.

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena leta 1867. **Vezanje ponuja brezplačno.**

Pisalni stroji „Adler“ **Kolesa** iz prvih tovarn
Ceniki zastoj in franko. **Dürkopp, Styria, Waffenrad.**

Gonilni jermeni

iz usnja, konopnine, velblodje diake in pavole

Vse obratne potreščine dobavlja za industrije

Unternehmen für Industriebedarf
Kuttner & Co., Graz
Brzojavni naslov: „GIGANT“

Lepa polt Ilic in rok nese mnogo prednosti, tako v zdravstvenem kakor v družabnem odtzu. Fellerjevo popolnoma neškodljiva prečiščena „Elsa“ pomaga za obravnavanje in negovanje kože, odstrani nečistošč, odpravi pršice, brani proti solnčarici, solnčnim pegam, bori, razkavosti, velosti kože. **Lonček močnejše vrste 6 K.** Omoti in poštnina se računa posebej najceneje.

Namesto škodljivega mila vzemimo za lica Fellerjevo liro je danes se zelo drago ali ima še iste dobrote in neškodljivosti kakor pred vojno. Boljše in finejše za negovanje kože v današnjem času si niti misliti ne moremo.

Buine lase se more doseči samo s Fellerjevo „Elsa“ -Tanobina pomado za rast. Okrepi kodo na glavi, preprečuje plešavost in osivlost. **Lonček močnejše vrste 6 K.** Omot in poštnina se računa posebej najceneje.

Za vsakdanje negovanje telesa so Fellerjeve „Elsa“ toaletne pastilje za imvanje telesa, otroške kopele, kakov za ustno vodo itd. Cena kartonu K 1-50

S seboj vzeti in povsod v žepu nositi se more kolj ublažitelj, hla-dec, osvježitelj Fellerjev „Elsa“ mentolni migrenski črtik. V leseni cevki K 2-—, izvrtsten proti glavobolu in migreni. Rabi se tuji proti vbođljanju in razvrti. Voda za oči (collyrium) 2-50 K. Kapljice proti zoboboli K 2-50. **Pravni angorski prani sok** proti kašljanju steklenica 4 K. **Francovo žganje** v stekli. 6 in 19 K.

Za želodec, prava švedska tinktura, vel. stekli. K 10, balzam (melen) mala stekli 2 K.

Kurja očesa odstrani brez bolečin Fellerjeva turist. tinktura „Elsa“ (tekočina) skupaj s čopičem 4 K in turist. obliž po 4 K in K 2-—

Proti potenju telesa in nog je Fellerjev „Elsa“ prašek v vsajpom K 2-—

Krmlilni prašek za živino davno poznani se zopet dobi. Karton K 2. Omot in poštnina se računa posebej in najceneje. Kdor naroči več, mnogo pri-brani. Naročiti je treba pri lekarnarju

Evgenu V. Feller
Stablo, Elsa trg št. 238
(Hrv. Primorje)

Zaloga pohištva in tapot

ERNST ZELENKA

oblastveno zaprisoženi izvedenec

Solska ulica 5 **MARIBOR** Gosposka ulica 25

prilporeča svojo bogato zalogo najraznovrstnejšega pohištva: spalnih, jedilnih sob klubnih garnitur, divanov, otoman, žime za madrace itd. 2236

Največja izbira. Zmerne cene. Solidna postrežba

.. Alojzij in Valentin Accetto ..

mestna stavbenika in sodno zapr. cenilca, Ljubljana, Trnovski pristan 14.

prevzemata in izvršujeta vsa stavbena dela, kakor tudi vsakovrstna projektiranja in napravo načrtov in visoke stavbe, cerkve, javne šole, nadalje cenitve, tehnična mnenja i. t. d. — Ob jednem imata tudi oblastveno dovoljeno zasebno posredovalnico za nakup in prodajo posestev, kakor hiš, zemljišč, gozdov i. t. d. 930

Staro bizeljsko vino

letnika 1917, na vagone ali posamezne sode **se dobi takoj.** Dostavi se tudi na dom. Pojasnila daje:

I. Jugoslovanski anončni in informačni zavod Beseljak & Rožanc.
6761
Ljubljana, Frančevo nabrežje št. 5.

G. F. Jurásek
vглаševalec klavirjev in trgovec z glasbili
v Ljubljani, Wolfova ul. št. 12.
Prva jugoslovanska špeciialna tvrdka za vглаševanje in popravila glasbil.

Lurion Vosek za loščilo za čevlje vsako količino

Salvator loščilo za čevlje vsaka veličina in vsaka količina 6728

se dobiva po najnižjih dnevnih cenah

„Slavia“ tvornica kem. proizvoda d. d.
ZAGREB, Ilica 73 (privremena poslovница).

Ing. Dr. Miroslav Kasa

oblastveno poverjenj stavbni inžiner.

Specijalno stavb. podjetje za betonske, železobetonske in vodne zgradbe v Ljubljani, Hilšerjeva ulica št. 7.

Izvršuje strokovno:

Naprave za izrabo vodnih sil, vodne žage, elektrarne, betonske in železobeton. jezove, mostove, železobetonska tovarniška poslopja, skladišča, betonske rezervarje, železobetonsko oporno zidovje in vse druge betonske in železobetonske konstrukcije.

Prevzema v strokovno izvršitev vse načrte stavbeno inženirske stroke. Tehnična mnenja. zastopstvo strank v tehniških zadevah.

Izvozna i uvozna tvrtka

Lavoslav Poljak i drug

Središnica: SPLIT, Dalmacija.

Podružnice: Rijeka, Makarska, Beč (Wien) I. Rotenturmstrasse 11.

Bavi se samo na veliko - izvozom i kupovanjem: svih domaćih zemaljskih proizvoda, južnog voća, žitarica, ljekovitih bilja, eteričnih i jestivih ulja itd.

uvozom i prodajom: inozemnih proizvoda, svakovrsne prekomorske robe itd.

3533 **Brzojavni naslov: Poljakdrug.**

Reprezentacijske elektroinženjerje in višje monterje

slovenske narodnosti, ki že uspešno delujejo v prometu z odjemalci, sprejme pod ugodnimi pogoji velika električna družba za snujenje se podjetje. Pounude z natančnim popisom dosedanjega življenja pod „Elektrizitätsgesellschaft No 250990“ na Ann. — Exp. M. Dukas Nachf. Dunaj (Wien) I. 1.

Proda se večje dobro ohranjeno

... poslopje z zemljišči ...

primerno za kak zavod, v lepi legi na Gorenjskem. Kje pove upravnitstvo „Slovenskega Naroda“.

METLE

z metlišči, krtače iz sirka za ribanje nudi za trgovce, postavno Velika Gorica

Prva Hrvatska Tvorilca metala, Velika Gorica.

Jos. Sofka, tehniško zastopstvo

Zagreb, Samostanska ulica 7

nudi iz zaloge Zagreb, franko zacarinjeno žarnice, usnjate jermene, tehn. olja in maščobe, orodje, plošče za zgoščevanje in vse tehniške materialije in kemične produkte. Takoj dobavna svilnata gaza za mlino (črno blago) vse številke, 120 cm široka. Povprečna cena K 165 za meter.

Brašno (moka), pšenico, kukuruz, ječam, zob (oves), posije (otrobi) i ostale zemaljske plodine i proizvode nudja samo na veliko

5754
Ivan Dumić, Zagreb, Zrinjevac broj 15, Telefon 22-69.

Vedno veliko zalogo hrastovih parketnih deščic

dobavljam na debelo in drobno. Prevzemam tudi pokladanje. Cene zmerne.

JOSIP PUCH, Ljubljana

Gradaška ulica št. 22.

Generalna reprezentanca za kraljestvo SHS za baterije, žarnice, elektrotehniko

Jzdelki svetovnih angleških in slovanskih tvrdk.

Janko Pogačar, Ljubljana.

Skladišča, pisarne in razstavljalni lokal

Mestni trg 25.

Št. 583. 6738

Zveza industrijcev na slovenskem ozemlju kraljestva SHS v Ljubljani (Šelenburgova ulica št. 7/II.)

razpisuje mesto

II. tajnika.

Pismene ponudbe je vpslati najkasneje do 20. t. m. Ponudbe naj izkazujejo srednješolske in akademske študije, ev. dosedanje službovanje iii zahteve glede plače. Obenem se razpisuje mesto pisarniškega uradnika (solicitatorja).

Ponudbe je istotako do 20. t. m. vpslati Zvezi industrijcev. V Ljubljani, dne 7. julija 1919.

Tajništvo.

Stanje vlog je znašalo koncem meseca junija 1918 K 280,000.000.—. Glavnica K 80,000.000.—.

Češka industrijalna banka

Podružnica v Ljubljani Stritarjeva ulica št. 9.

Nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev.

Vsakovrstne bančne transakcije. Vsakovrstne bančne transakcije.